

Roofvogels en uilen in 2013

Teun van Dijk

In Het Vogeljaar (1976-1990):

Vogelfotograaf en kiekendief: gaat vogelstudie steeds meer ten koste van vogelbescherming? Het Vogeljaar 24 (2): 76, 1976.

Friesland, bakermat van onze weidevogelbescherming. Het Vogeljaar 27 (4): 171, 1979.

Friese weidevogelbescherming in 1979 en 1980. Het Vogeljaar 29 (1): 30, 1981.

Vogelbescherming op Ameland: klutenkolonie achter prikkeldraad. Het Vogeljaar 31 (1): 31, 1983.

Korte mededelingen. Eierzoeken en nazorg, persbericht met argusogen bekeken. Het Vogeljaar 36 (6): 257, 1988.

Korte mededelingen. Wonderlijk avontuur van een broedende Braamsluiper.

Het Vogeljaar 38 (4): 175, 1990.

In Vanellus (tijdschrift van de Bond van Friese Vogelbeschermingswachten BFWW), 1980-1986:

Een geslaagde reddingsoperatie. De laatste Kievit op het industrieterrein Amsterdam-Sloterdijk moest verdwijnen. Vanellus 33 (6): 163-166, 1980.

Sloterdijkse Kieviten houden met moeite stand. Vanellus 36 (1): 13-16, 1983.

Rinke Tolman 1891-1983 (in memoriam). Vanellus 36: (3): 69-70, 1983.

Kieviten in de verdrukking. Vanellus 37 (2): 42-44, 1984.

Kieviten zoeken het soms hogerop. Vanellus 38 (5): 118-120, 1985.

Merkstokken en nestbeschermers in Waterland. Vanellus 39 (1): 13-14, 1986.

Scholeksters adopteren jonge bergeendjes. Vanellus 39 (5): 121-122, 1986.

Enkele vogelkundige verrassingen. Vanellus 39 (5): 124, 1986.

In De Graspieper (1987-1994):

Blaauwe Kiekendieven minder gevoelig voor recreatie? De Graspieper 7 (3): 112-113, 1987.

Kamp, M & H. Afleidingsgedrag bij Velduilen. De Graspieper 8 (4): 169-170, 1988

Fuutgevecht met fatale afloop. De Graspieper 14 (1): 32, 1994.

Boekuitgaven:

Heruitgave van Rinke Tolman, De Kievit, een monografie over onze nationale vogel (1e editie 1969, 2e herz. dr. 1977).

S. Roodbergen et al. (1991). De Kievit tussen pet en wet. Hoofdstukbijdrage van H. Kamp.

Uitgave i.s.m. de Bond van Friese Vogelbeschermingswachten BFWW.

Zie voorts:

M. Versluys, R. Engelmoer, D. Blok & R. van der Wal 1997. Vogels van Ameland. Friese Pers Boekery, Leeuwarden.

F. Visbeen et al., rapportages Weidevogelbescherming in Waterland. Archief VWGA.

F. van Groen (2010), Bert Kamp erelid VWGA. De Gierzwaluw 48 (1), juni 2010.

Als lid van de Veldwerkcommissie heb ik een overzicht gemaakt van de broedgevallen van roofvogels en uilen in de regio Amsterdam in 2013. Hierbij is gebruik gemaakt van rechtstreekse meldingen door leden van de vogelwerkgroep naar aanleiding van een oproep op AVN in het voorjaar van 2013 en voorts door het zorgvuldig napluizen van meldingen van roofvogels en uilen in het werkgebied van de VWGA op waarneming.nl. Aan de hand van Sovon interpretatiecriteria heb ik de verzamelde gegevens beoordeeld. Resultaat hiervan is onderstaand overzicht van al dan niet geslaagde broedgevallen van roofvogels en uilen. Soms worden meer gebieden genoemd dan het aantal territoria; in dat geval strekt één of meerdere territoria zich uit over meerdere gebieden.

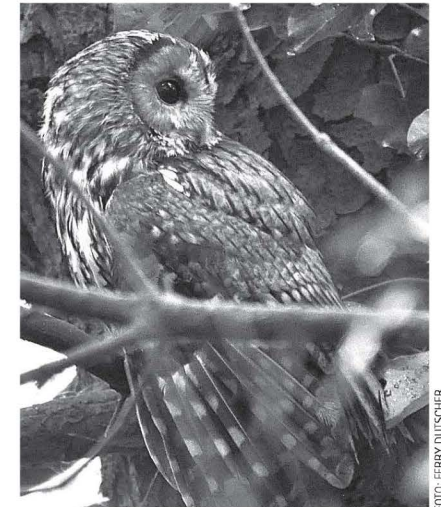

FOTO: FERRY DUISCHER

Bosuil had 11 territoria in 2013

Dit overzicht zal zeker niet volledig zijn, want ongetwijfeld zijn er territoria gemist, zeker van uilen.

Torenavalk

8 territoria zuidkant Amsterdam; Bovenkerkerpolder, Middelpolder, Legmeerpolder/Uithoorn, Aalsmeer, Schinkelbos, Holendrecht- en Bullewijkerpolder, Ouderkerk a/d Amstel, Nes a/d Amstel, Botshol.

1 territorium omgeving Schiphol.

1 territorium op de Vijfhoek.

2 territoria op Zeeburg en Science Park.

6 territoria in poldergebied benoorden Amsterdam; Marken, Kloosterdijk/Rietbroek, Bloemendalergouw/Holysloot/De Munt, Ransdorp, Poppendamergouw/Broekerveer, Uitdammerdijk, Aandamergouw/Opperwoud/Binnengouw, Nieuwe Gouw, Ilperveld.

7 territoria in het Westelijk Havengebied.

2 territoria Eendrachtspolder en Lutkeveerpolder.

Dat brengt het totaal op 27 territoria.

Boomvalk

6 territoria aan de zuidkant van Amsterdam; Groot-Duivendrechtsche Polder, Bovenkerk-polder, Middelpolder, Jac.P. Thijssepark, Uithoorn, De Hoge Dijk, Weesp, Botshol.

2 territoria in het Amsterdamse Bos.

1 territorium in Buitenveldert.

4 territoria aan de oostkant van Amsterdam; Science Park, Flevopark, Amsterdam-Oost, ZuiderAmstel, Diemerpark, Vijfhoek, Rietpolder, Muiden/Muiderberg, Weesp.

8 territoria in Amsterdam-Noord en het poldergebied ten noorden van Amsterdam; Liergouw, Uitdammerdijk/Rijperweg, Durgerdam, Broekermeer/Poppendammerweeren/Ransdorp, Volgermeer, Bloemendalergouw, Marken, Ilperveld.

2 territoria aan de westkant van Amsterdam; Sloterpark, Osdorper Bovenpolder/Lutkemeerpolder.

Totaal 23 territoria.

Slechtvalk

3 territoria; Westelijk Havengebied AEB, Hemwegcentrale en Zuidas.

Het nest in de kraan bij Ceres is voor aanvang van het broedseizoen verwijderd in verband met verkoop van deze kraan.

Sperwer

5 territoria aan de westkant; Lutkemeerpolder, Spaarnwoude, Geuzenbos, Brettenzone, Sloterpark, Eendrachtspolder.

6 territoria aan de oostkant; Oosterpark, Flevopark, Zeeburgereiland, Science Park, Amsterdam-Oost.

6 territoria aan de zuidkant van Amsterdam; Buitenveldert, Beatrixpark, Amsterdam-ZO.

6 territoria ten zuiden van Amsterdam; Amstelveen, Aalsmeer, Uithoorn, Schinkelbos, Bovenkerk-polder, Middelpolder, Ouderkerk a/d Amstel, Botshol, Weesp.

3 territoria ten oosten van Amsterdam; Vijfhoek en Diemerpark, Diemerbos, Groot-Duivendrechtsche Polder.

3 territoria in Amsterdam-Noord en Waterland.

Totaal 29 territoria.

Havik

7 territoria aan de westkant van Amsterdam; Westgaarde, Eendrachtspolder, Sloterpark,

Na een toename in 2012 laten Buizerd en Havik een afname zien in 2013

Slechtvalk had 1 territorium minder dan in 2012

Sloterweg, Brettenzone, Geuzenbos.

8 territoria aan de zuidkant van Amsterdam; Amsterdam-ZO, Weesp, Ouderkerk a/d Amstel, Polder de Rondehoep, De Hoge Dijk, Groot-Duivendrechtsche Polder, Bovenkerk-polder, Middelpolder, Uithoorn en Botshol.

3 territoria in het Amsterdamse Bos.

2 territoria aan de oostkant van Amsterdam; Diemerbos en Vijfhoek.

7 territoria in het gebied ten noorden van Amsterdam; Amsterdam Noord, Waterland, Varkensland, Ilperveld, Woudweeren/Broek in Waterland.

Totaal 27 territoria.

Buizerd

11 territoria aan de westkant van Amsterdam; Sloterpark, Sportpark Ookmeer, Westgaarde, Westelijk Havengebied, Geuzenbos, Brettenzone, Eendrachtspolder, Osdorper Bovenpolder, Spaarnwoude, Sloterpark, Oeverlanden-Noord.

4 territoria aan de zuidkant; Amstelpark, ZuiderAmstel, Amsterdam-ZO, De Hoge Dijk, Gaasperpark.
5 territoria in het Amsterdamse Bos.

5 territoria aan de oostkant/ten oosten van Amsterdam; Watergraafsmeer, Zeeburg, Flevopark, Diemerpark, Diemberbos en Vijfhoek.

19 territoria ten zuiden van Amsterdam; Weesp, Aalsmeer, Amstelveen, Uithoorn, Bovenkerk-polder, Middelpolder, Groot-Duivendrechtsche Polder, Holendrecht- en Bullewijkpolder, Ouderkerk a/d Amstel, Schiphol en Botshol.

13 territoria in Amsterdam-Noord en het gebied ten noorden van Amsterdam; Bloemendalergouw, Opperwoud/Polder De Peereboom/Binnengouw, Durgerdam, Uitdam, Termietengouw, Volgermeer/Broek in Waterland, Varkensland, Rietbroek en Ilperveld.

Totaal 57 territoria.

Bruine Kiekendief

14 territoria; Varkensland, Ilperveld, Barnegat, Uitdammer Die, Polder De Peereboom, Binnen/Buitengouw, Polder Opperwoud, Polder IJdoorn, Groote IJpolder, Brettenzone, Schiphol en Botshol.

Stenuil

11 territoria; Amstel/Waver, Bovenkerk-polder, Ouderkerk a/d Amstel - Polder de Rondehoep, Varkensland.

Bosuil

11 territoria; Middelpolder, Aalsmeer, Beatrixpark, Amsterdamse Bos, Diemen, Vondelpark.

Ransuil

13 territoria; Weesp, Polder de Rondehoep, Bovenkerk-polder, Middelpolder, Legmeerpolder, Aalsmeer, Amsterdamse Bos, Gaasperplas, Uithoorn, Schinkelpolder, Brettenzone, Broek in Waterland.

Kerkuil

5 territoria; Holendrecht- en Bullewijkpolder, Polder de Rondehoep, Bovenkerk-polder, Gaasperdam en Zunderdorp.

In totaal zijn van elf soorten roofvogels en uilen territoria vastgesteld. Het ging hierbij om 40 territoria van uilen en 180 territoria van roofvogels. Het is verheugend dat in een door mensen zo dicht bevolkt gebied zoveel roofvogels en uilen aanwezig zijn in de broedtijd.

Van de jaren 2003 en 2004 publiceerde Paul J. Marcus een overzicht. Als we deze waarnemingen naast elkaar zetten, ontstaat het volgende overzicht:

	2003	2004	2012	2013
Bruine Kiekendief	8	10	10	14
Havik	9	10	31	27
Sperwer	22	16	32	29
Buizerd	9	8	71	57
Torenvalk	1	4	23	27
Boomvalk	7	7	26	23
Slechtvalk	1	1	4	3

Opvallend is de afname in het aantal paren Buizerds.

Landelijk geven deze soorten veelal een toename te zien. Alleen de Torenvalk is landelijk een vogel die zorgwekkend achteruit gaat. Ook de Sperwer toont landelijk een afnemende tendens. Des te opmerkelijker is dat de Torenvalk in ons werkgebied is toegenomen.

We moeten echter wel in het oog houden, zoals Paul Marcus in zijn artikel al aangaf, dat de gegevens verre van volledig zijn. In acht jaar tijd kan er veel veranderen. Hoe het Sperwer, Torenvalk en Boomvalk in de tussenliggende jaren verging weten we helaas niet. Het is heel goed denkbaar dat deze soorten in de jaren 2005-2011 een hoger aantal territoria hebben gekend. Vooral door waarneming.nl kon anno 2012 en 2013 een vollediger beeld ontstaan.

Bijzondere dank voor het aanleveren van gegevens gaat uit naar: Jan van Blanken, Roely Bos, Philipp Derks, Frank van Groen, Frank Warendorf, Mark Kuiper, Paul Marcus, Frank Visbeen, Piet Vlietstra en Zaïnal Haberham.

Ben je op de hoogte van broedgevallen van 2014, dan deze graag doorgeven via tr.vandijk@planet.nl.

Geraadpleegde bronnen

Teun van Dijk. Broedgevallen van roofvogels en uilen in 2012. De Gierzwaluw jg.51 nr. 2, september 2013, pag. 22

Paul J. Marcus. Broedgevallen van roofvogels in Amsterdam in 2003 en 2004. De Gierzwaluw jg.43, nr. 1, juni 2005, pag. 15

Broedvogels in Nederland 2011, pag. 144. Grafieken van Nederlandse indexen. Sovon-rapport.

Broedvogels in Nederland 2012, pag. 76 (Kerkuil) en 114 grafieken van Nederlandse indexen. Sovon-rapport.